

9

Sluch a rovnováha

Sluchový systém

- Převod zvukových vln na receptorový a akční potenciál
- Převod do CNS
- Zpracování informace ze získaného signálu
  - Interpretace zvuku
  - Interpretace významu pro organismus

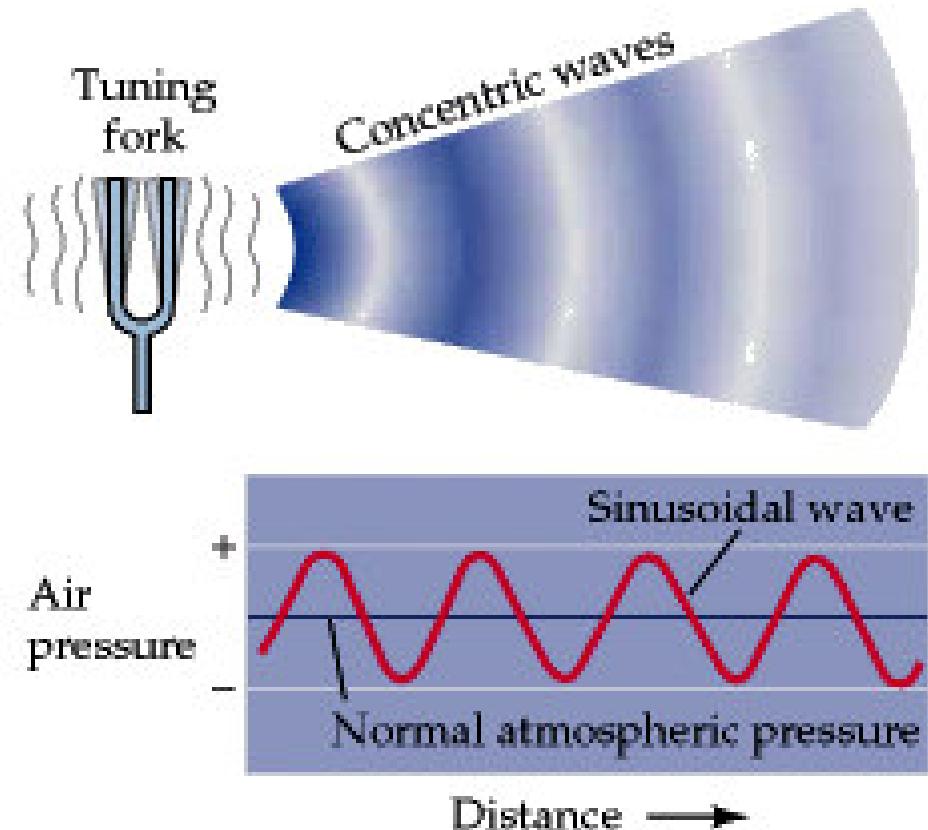
Sluchový systém

- Převod zvukových vln na receptorový a akční potenciál
- Převod do CNS
- Zpracování informace ze získaného signálu
  - Interpretace zvuku
  - Interpretace významu pro organismus

Zvuk je mechanické vlnění pružného prostředí
s frekvencí v mezích slyšitelnosti

Zvuk

- Vzniká vibrací pevného objektu ve vzduchu či vodě
- Charakteristiky vlnění
  - Frekvence – výška tónu
  - Amplituda – intenzita
  - Barva – dána zastoupením harmonických kmitočtů
- Jednoduchý zvuk
- Složený zvuk

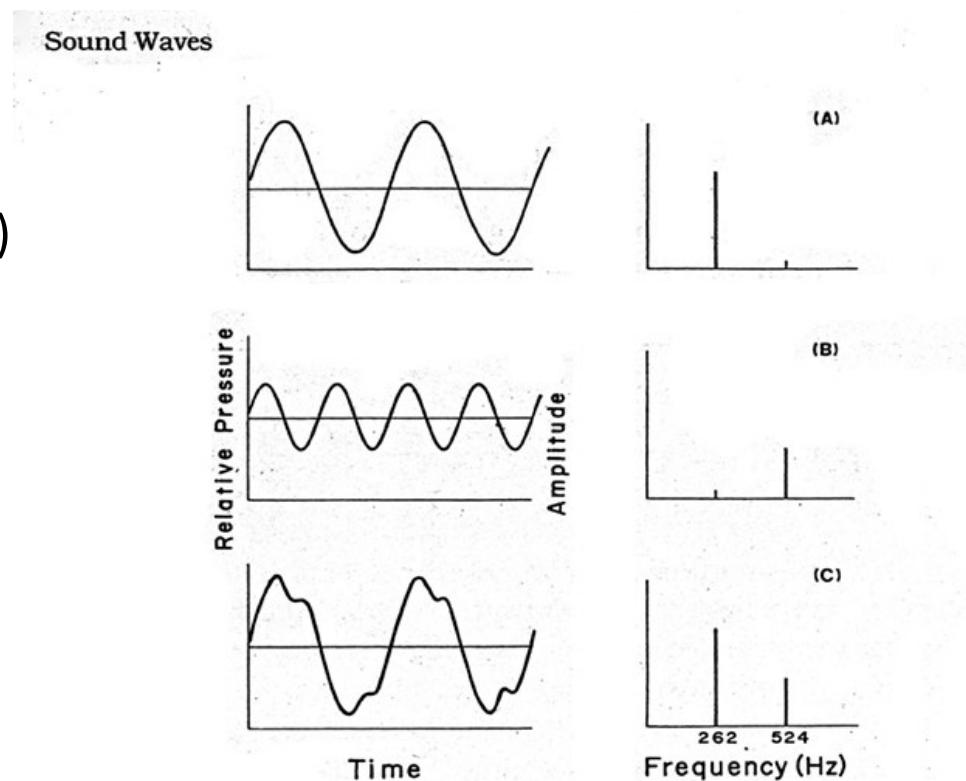

Zvuk

- Jednoduchý (čistý)
- Složený
  - Hudební
    - periodický
  - Nehudební (hluk, šum)
    - neperiodický

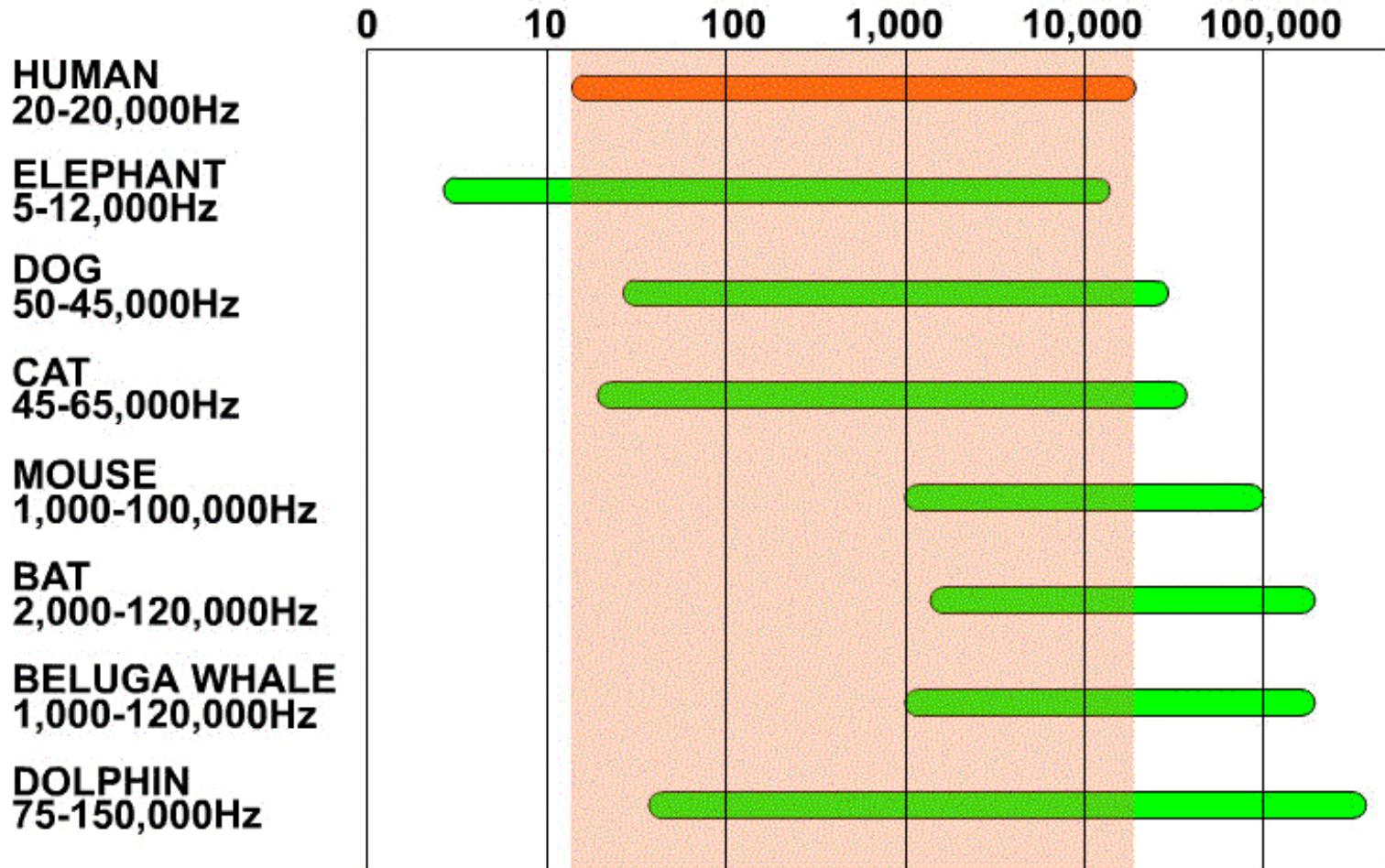
<http://www.earmaster.com/music-theory-online/ch03/chapter-3-2.html>

Figure 2.7 Waveform (left) and spectra (right) of two sine waves (A and B), combining into a complex wave (C).

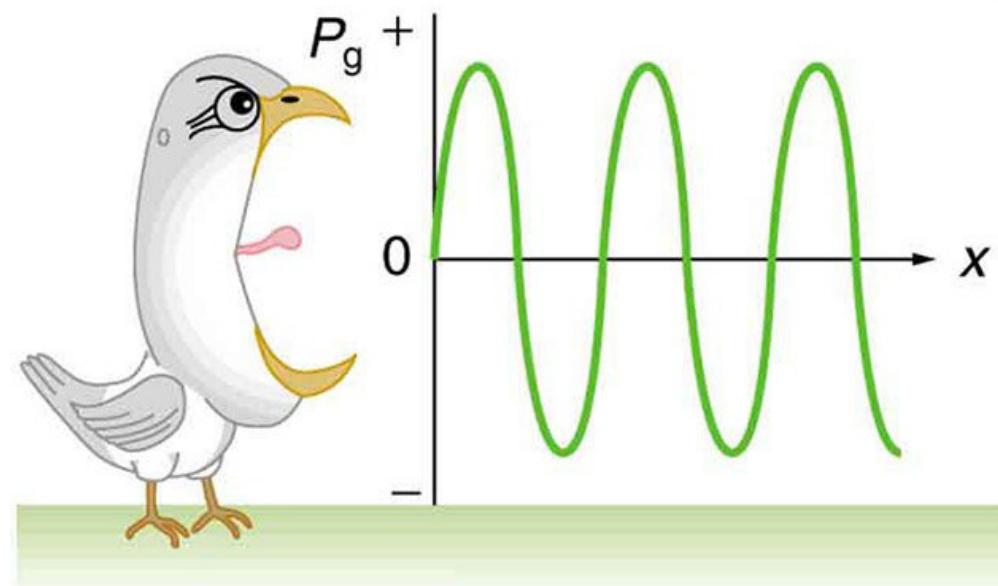
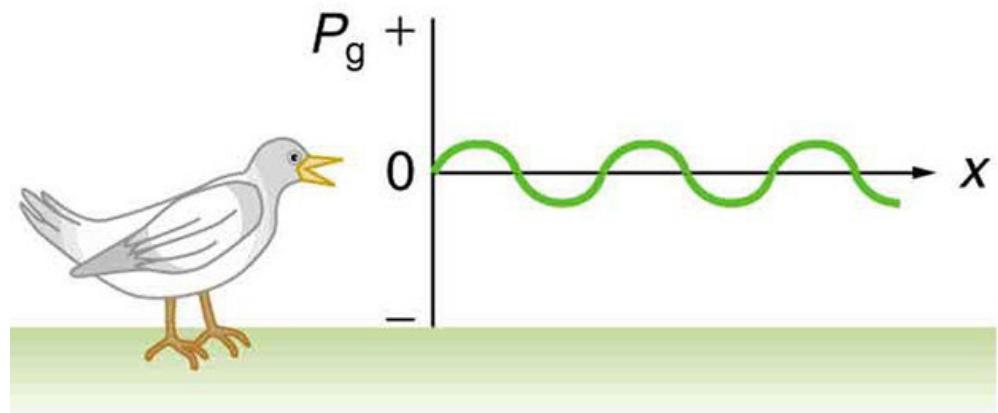
<http://physics.bowlerderby.com/soundwaves.html>

Slyšitelné spektrum

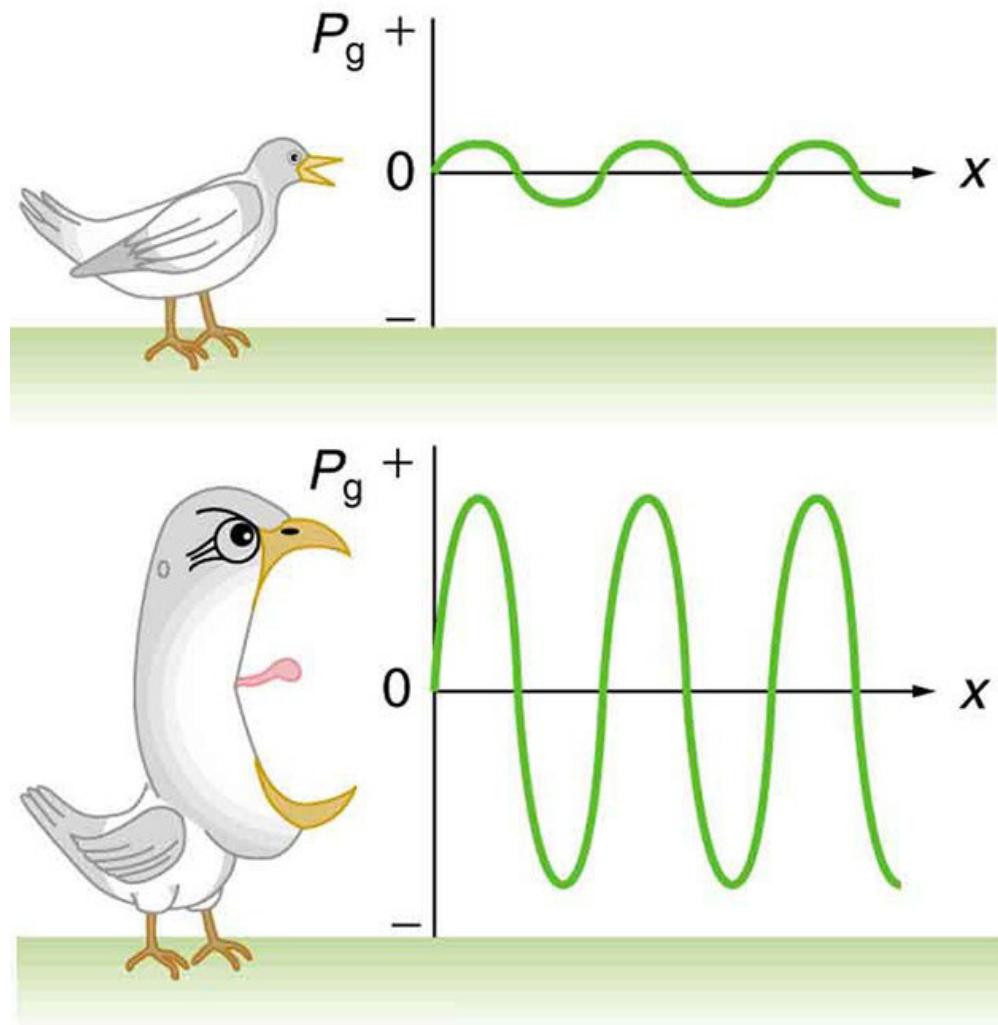
Intenzita a hlasitost zvuku

- Intenzita zvuku
  - Dána amplitudou
  - Šepot – 20 dB
  - Mluvené slovo - 65 dB
  - Tryskový motor – 100 dB
  - Práh bolesti – 120 dB

Intenzita a hlasitost zvuku

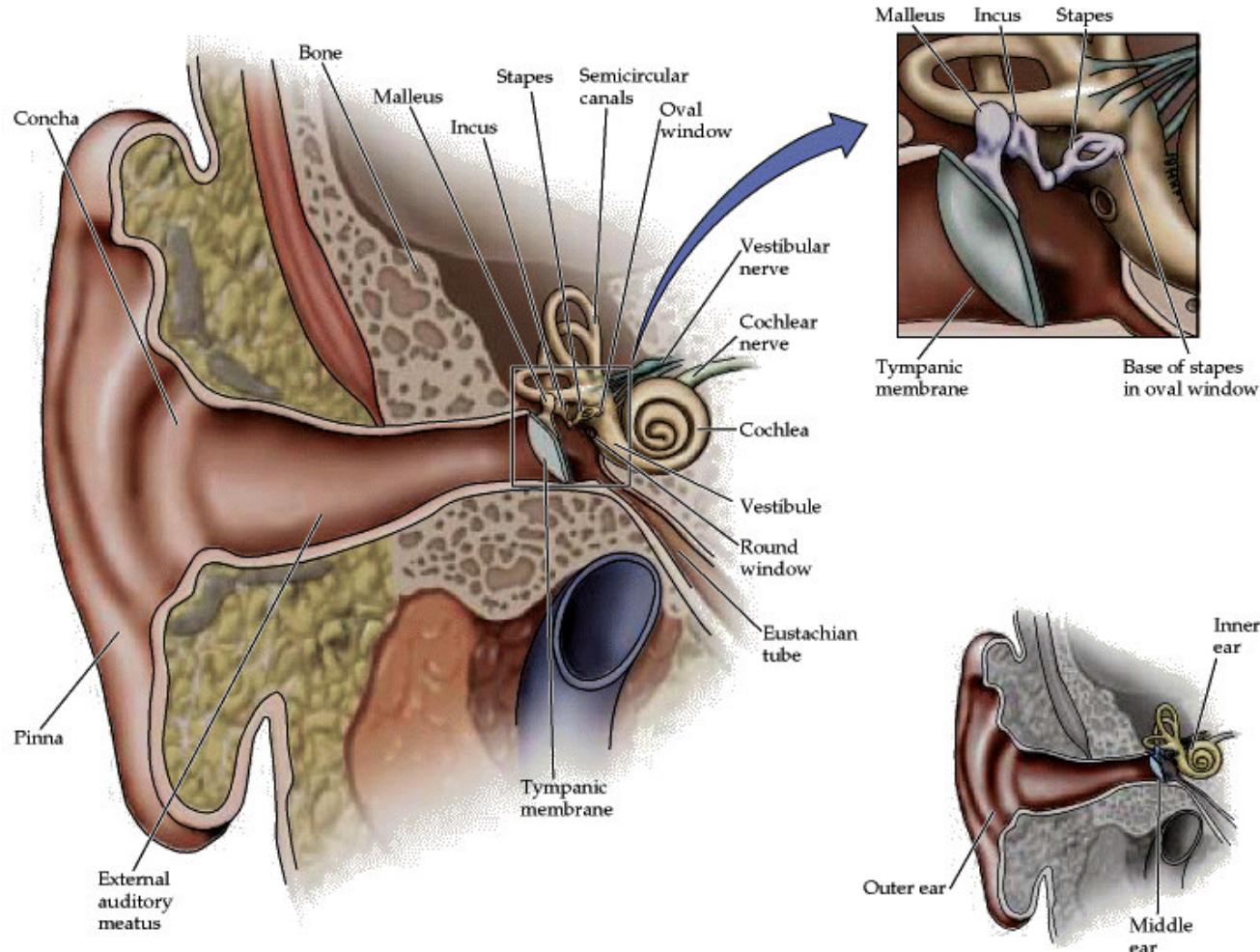
- Intenzita zvuku
  - Dána amplitudou
  - Šepot – 20 dB
  - Mluvené slovo - 65 dB
  - Tryskový motor – 100 dB
  - Práh bolesti – 120 dB
- Hlasitost - subjektivně vnímaná intenzita

Zevní ucho

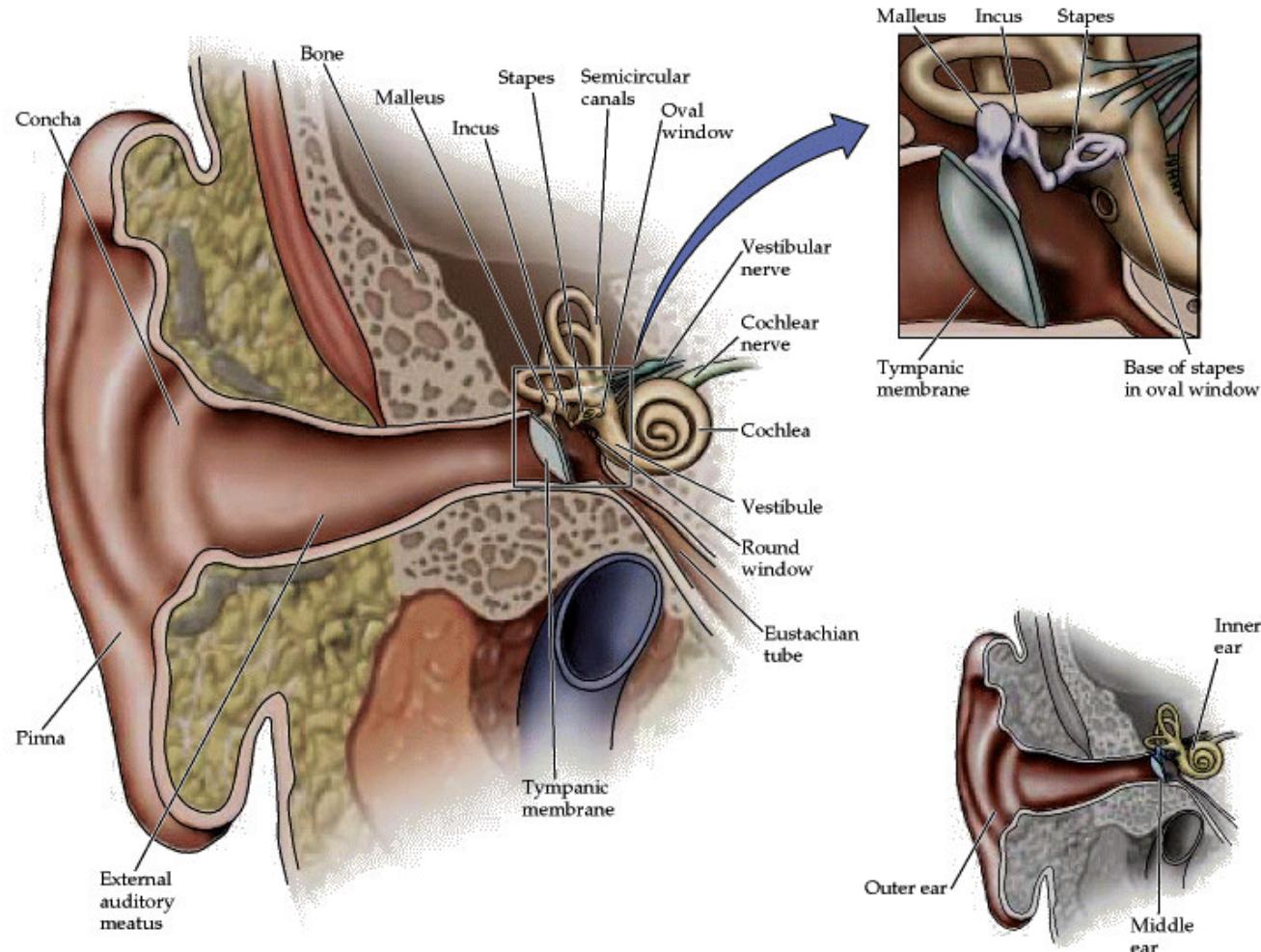
Převedení akustického signálu ve vnějším prostředí na bubínek

Vzdušné a kostní vedení

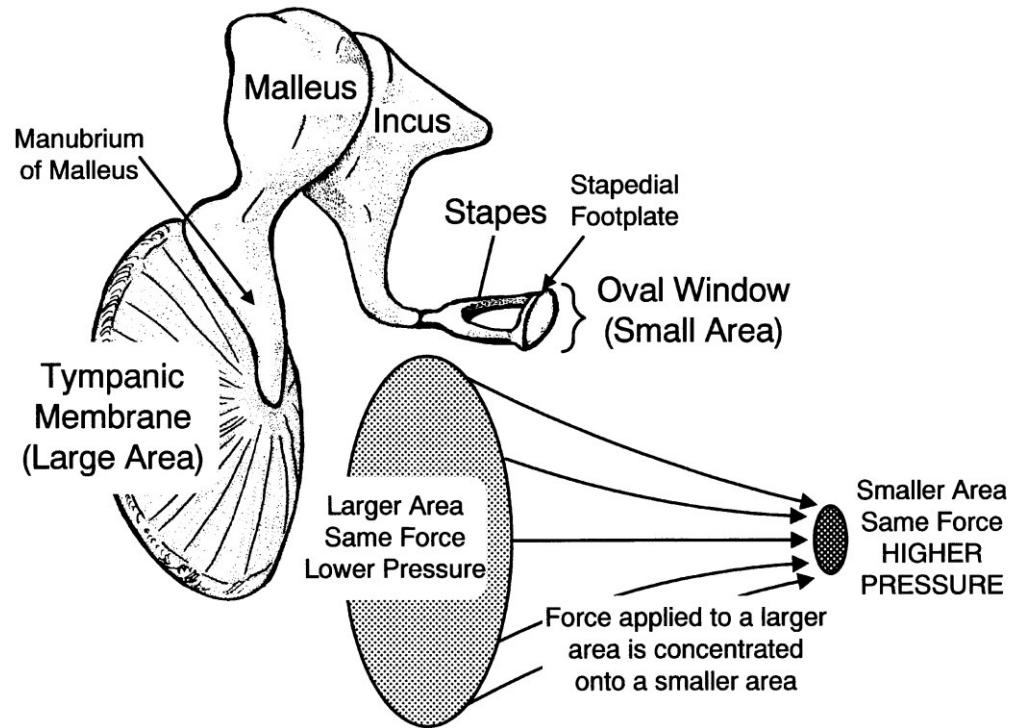
Střední ucho

Převod signálu z bubínku na oválné okénko a perilympfu

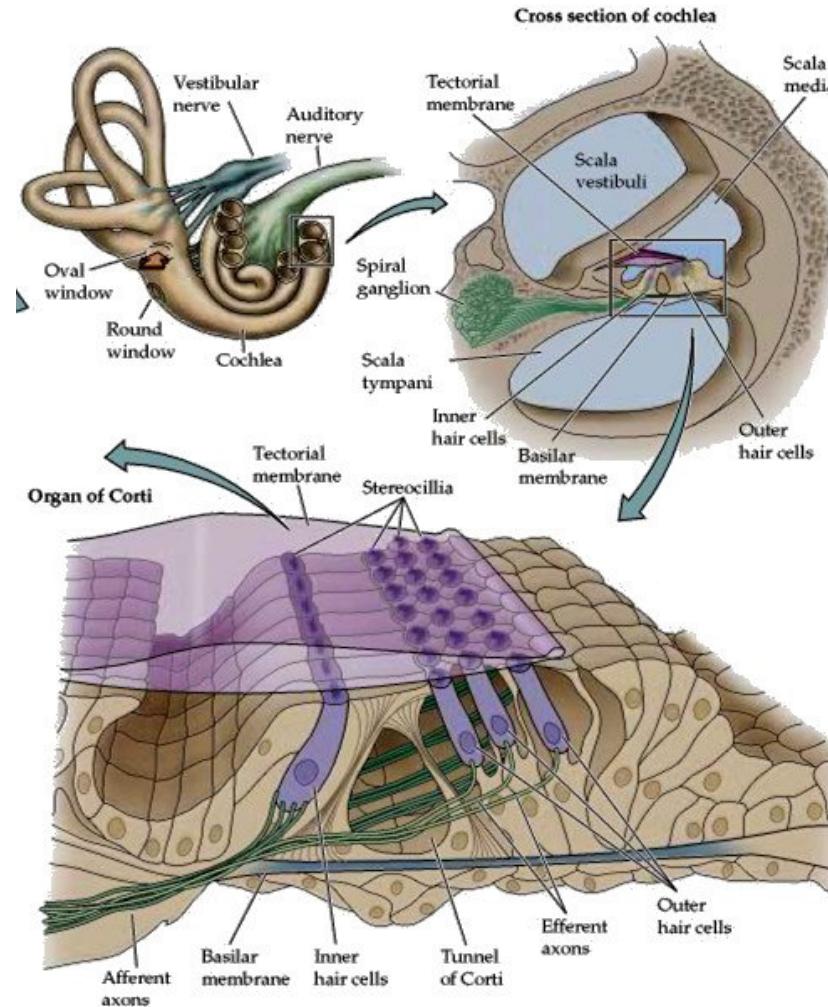
Střední ucho

- Značný rozdíl akustických impedancí vzduchu a perilymfy
- Zesílení signálu
  - Plocha bubínku/oválného okénka
  - Pákový mechanismus středoušních kůstek
- Ochranná funkce
  - m.stapedius a tensor tympani
  - Eustachova trubice

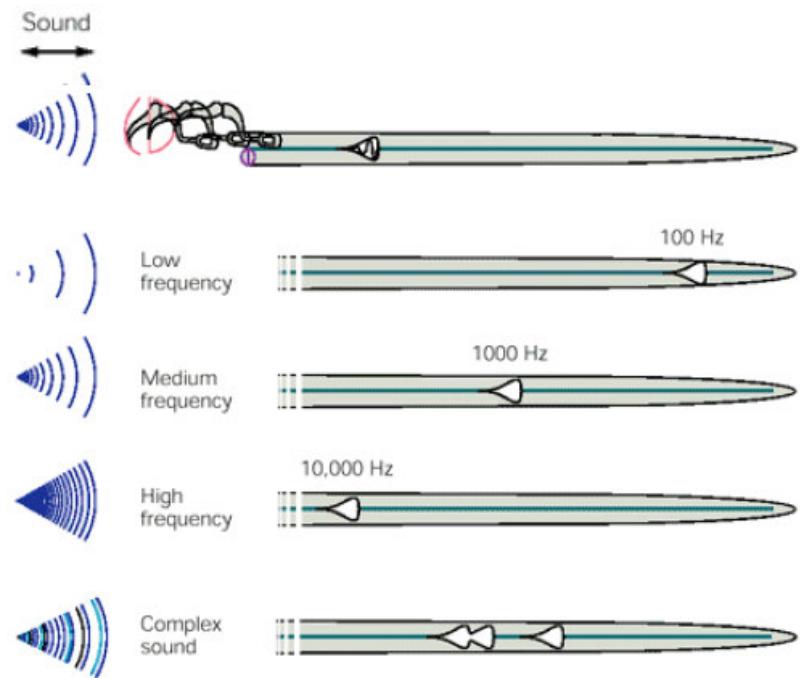
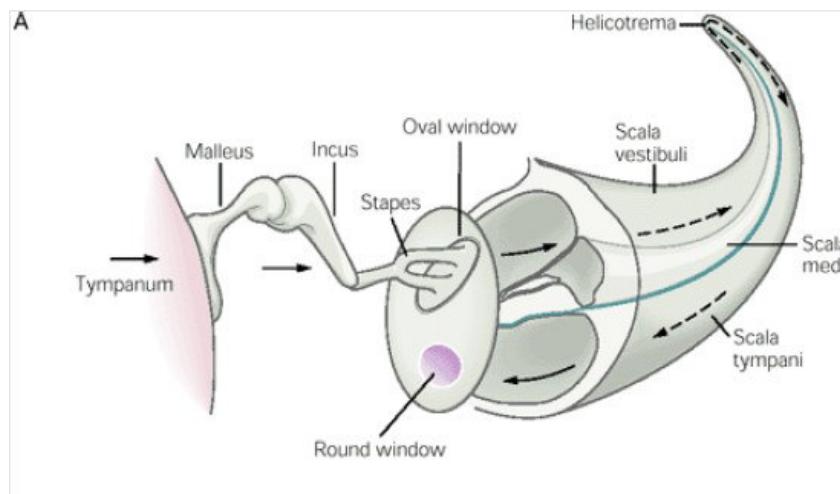
Vnitřní ucho

Převedení mechanického vlnění perilympfy na nervový signál

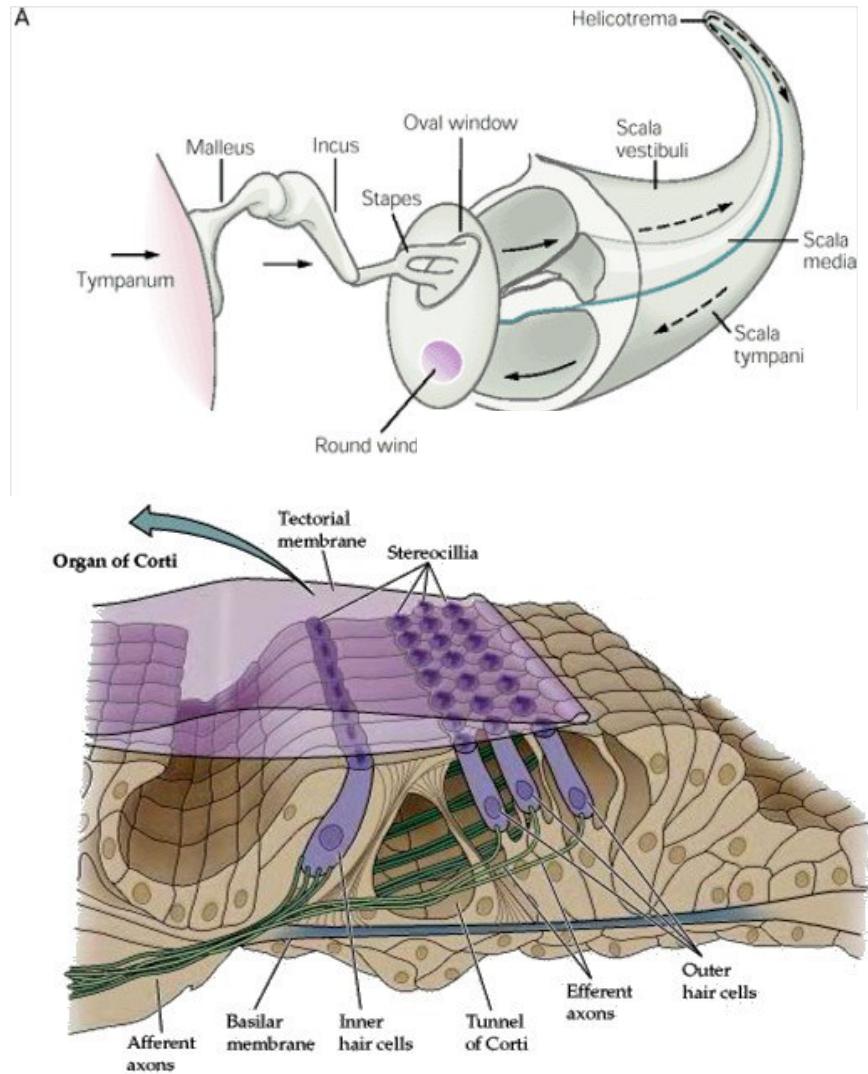
Tonotopické uspořádání

- Blízký konec
  - vysoké frekvence
- Vzdálený konec
  - nízké frekvence

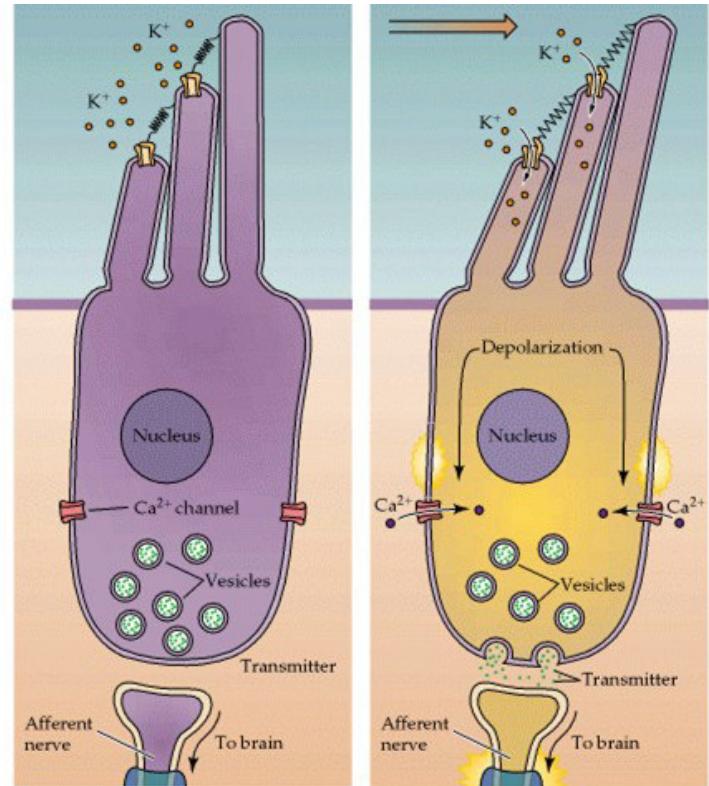
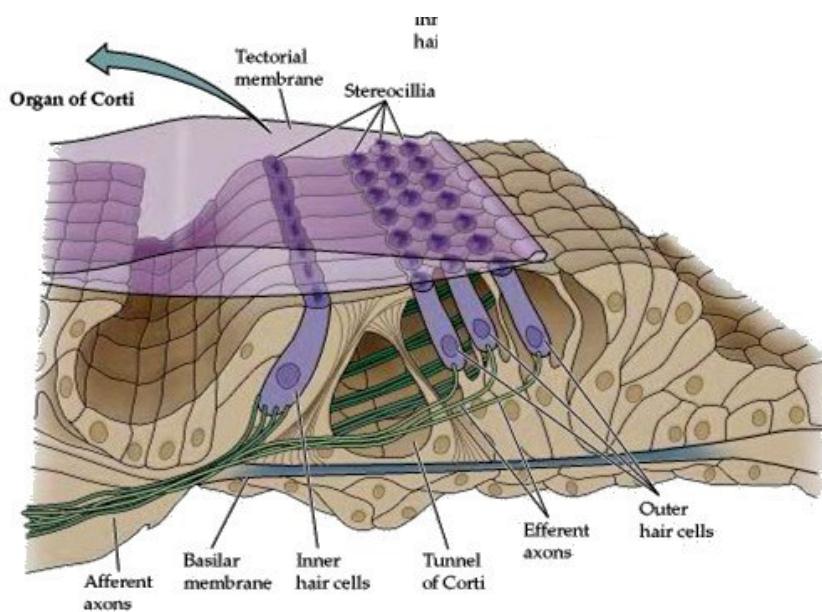
Cortiho orgán

- Vnitřní vláskové buňky
  - cca. 3 500
- Vnější vláskové buňky
  - cca. 12 000

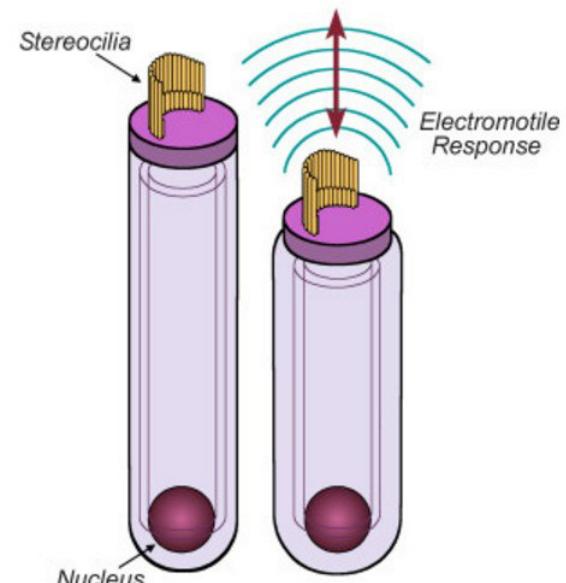
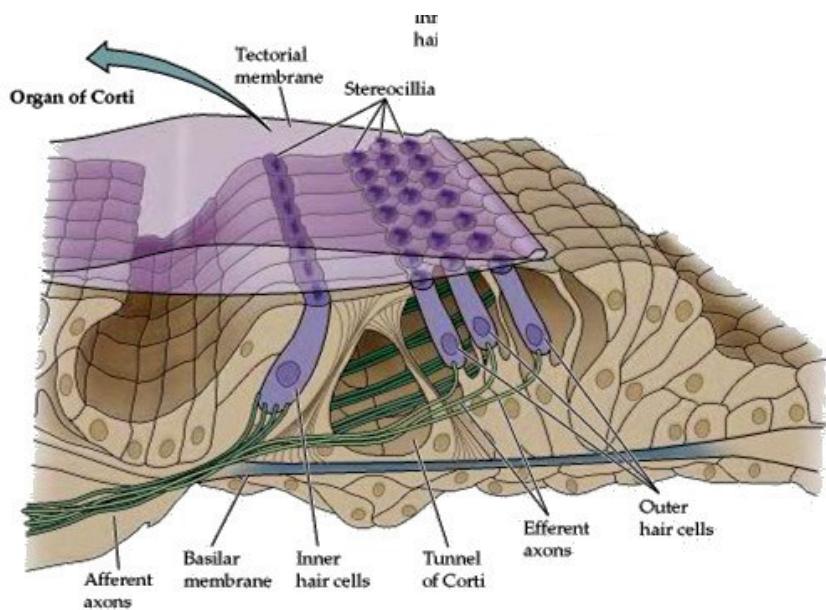
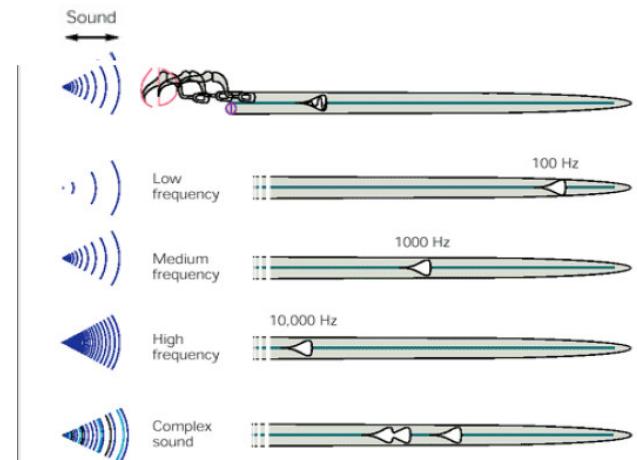
Vnitřní vláskové buňky

➤ Vlastní smyslové buňky

Vnější vláskové buňky

- Modulace signálu
  - ✓ Amplifikace signálu požadovaných frekvencí
- Počet roste směrem k apexu

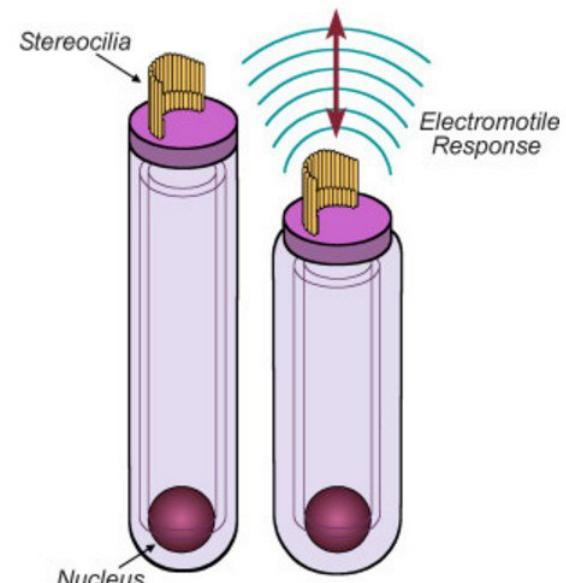
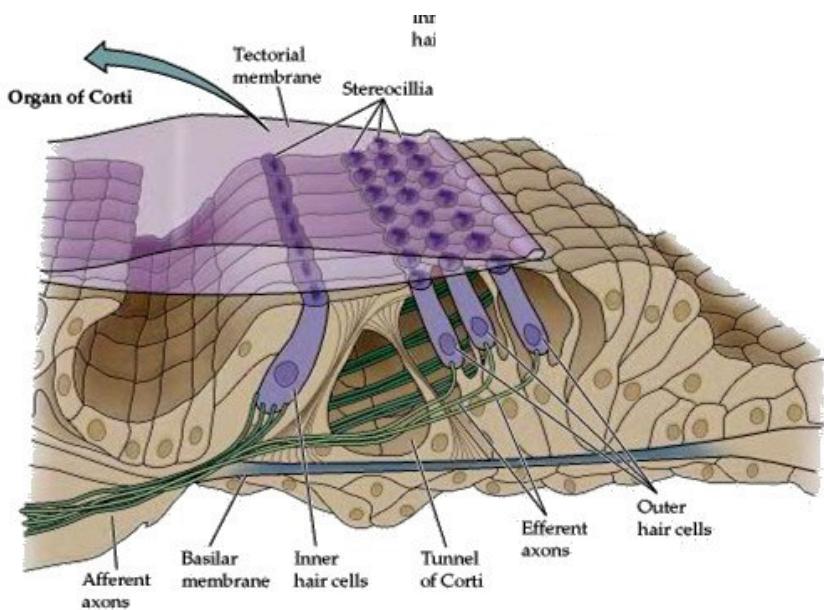

The Outer Hair Cell

Vnější vláskové buňky

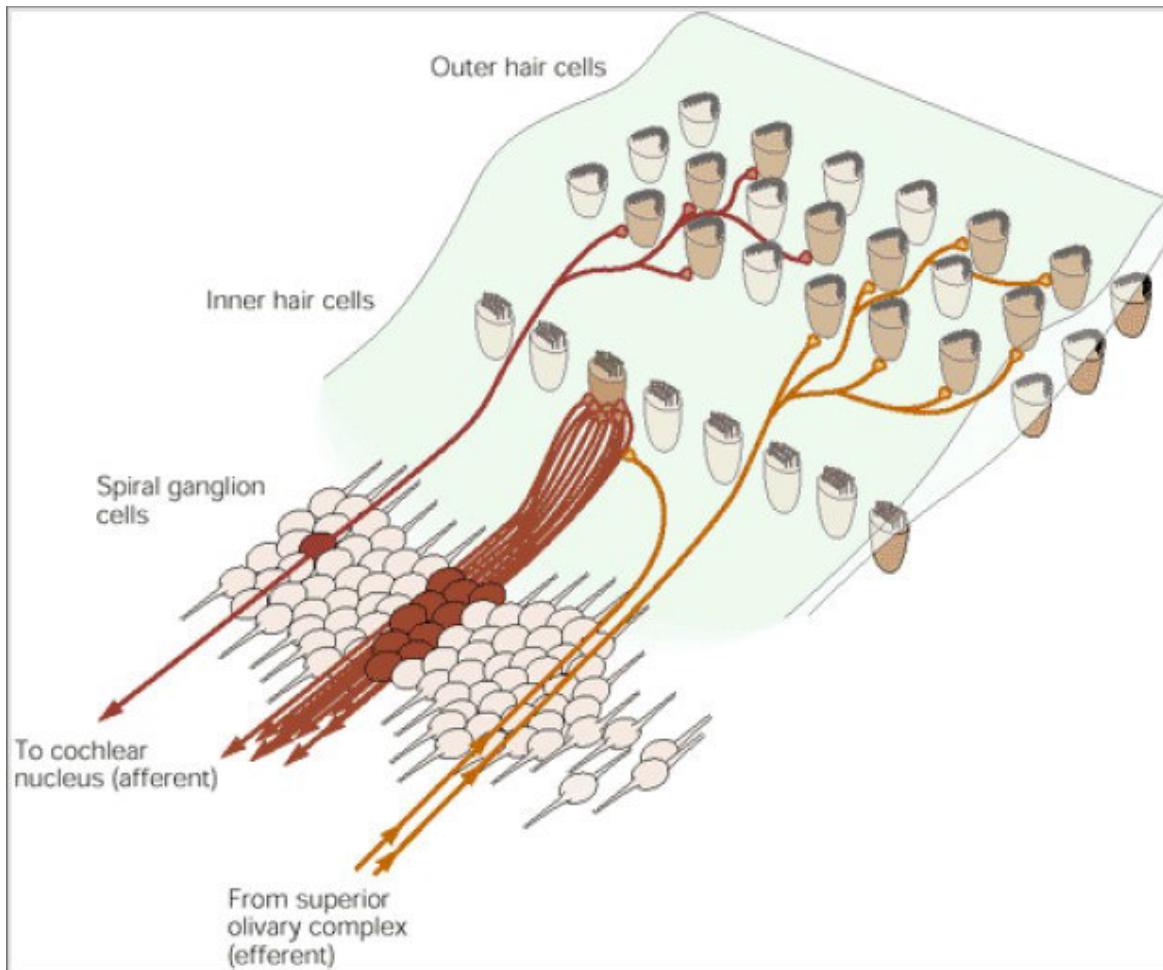
- Modulace signálu
  - ✓ Amplifikace signálu požadovaných frekvencí
- Počet roste směrem k apexu

Činnost detekovatelná
Otoakustické emise

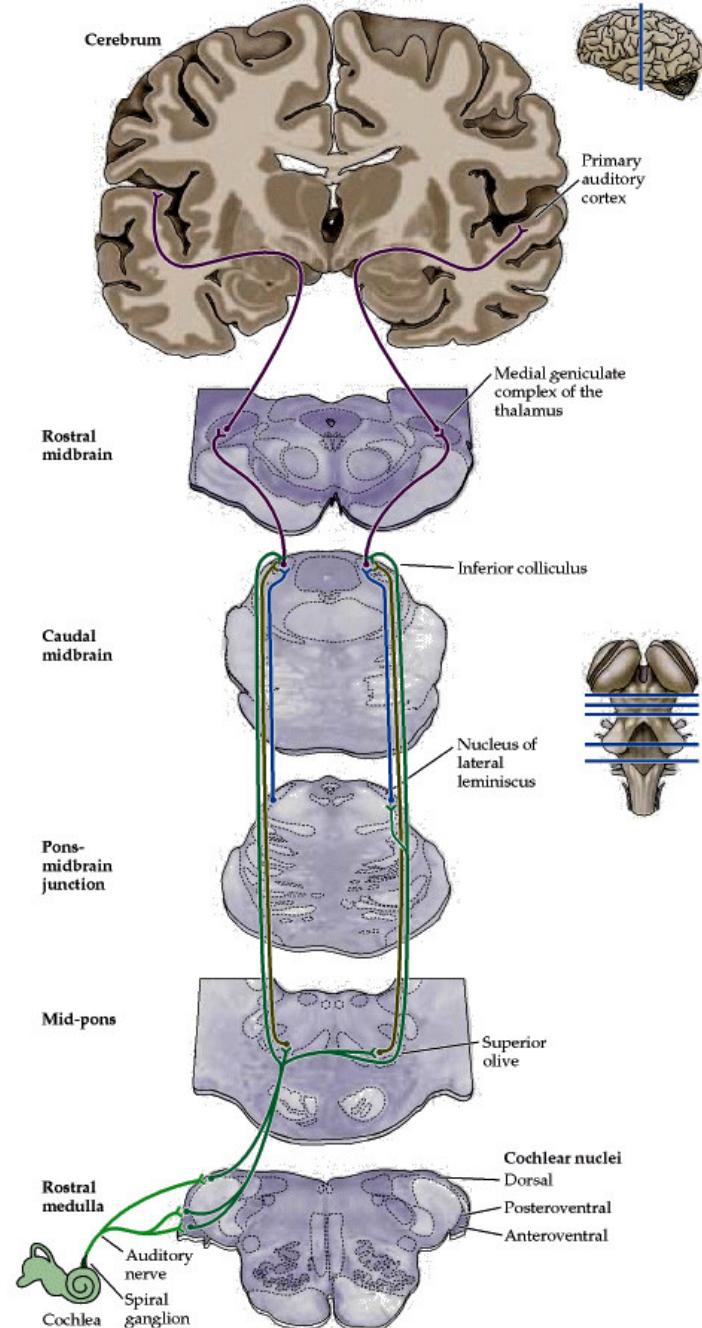

The Outer Hair Cell

Inervace Cortiho orgánu

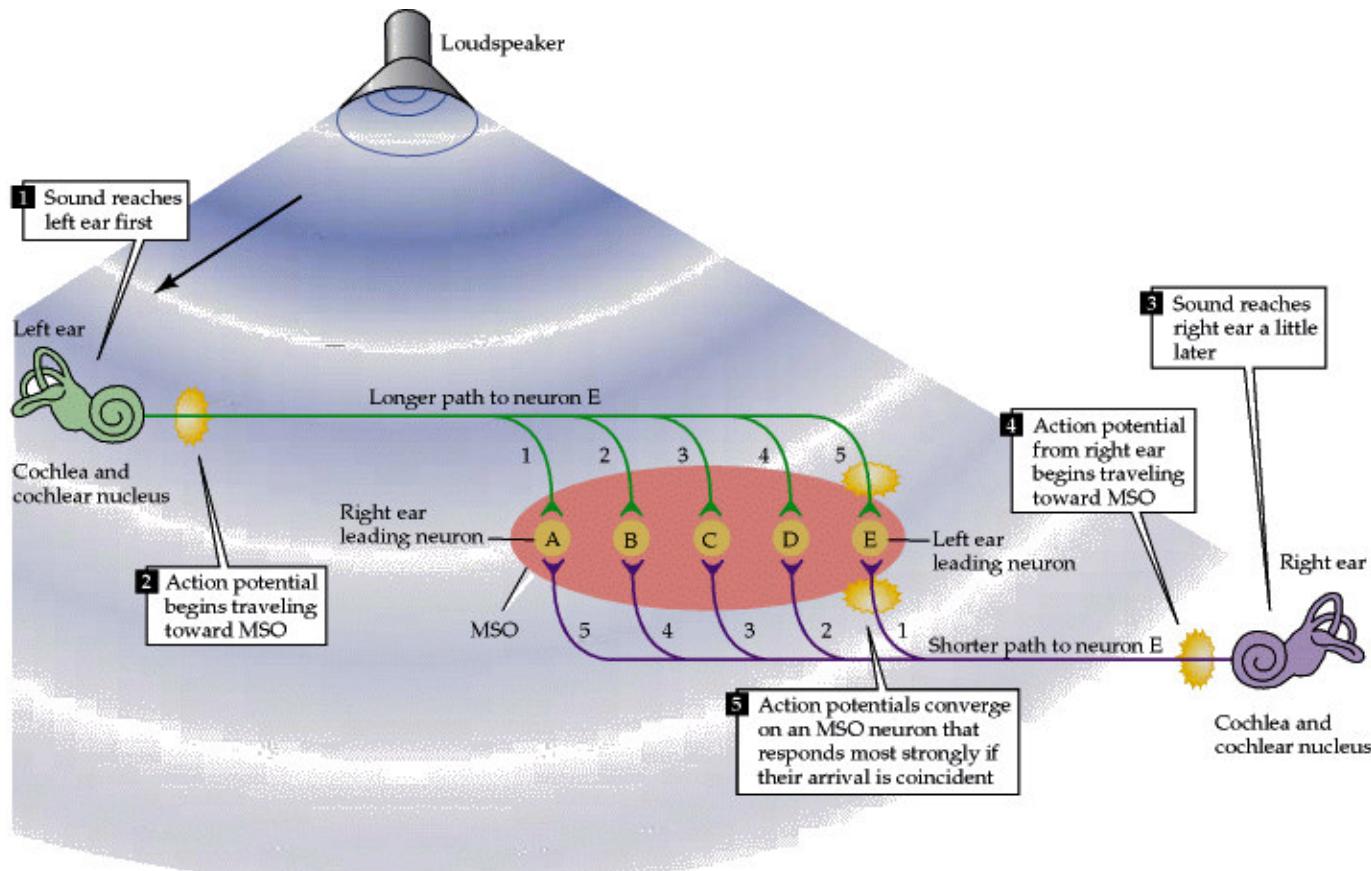

- Nucleus spiralis cochleae
- Nucleus cochlearis ventralis
  - Informace o intenzitě
  - Časová prodleva pro směrové slyšení
- Nucleus cochlearis dorsalis
  - Informace o výšce
- Olivární jádra
  - Analýza směru
  - Modulace (zvýšení) citlivosti zevních vláskových buňek
- Colliculi inferiores
  - Integrace informace z nižších struktur
  - Důležité centrum akustických reflexů
- N. corporis geniculati medialis
  - Thalamus
- Primární sluchový kortex

Nucleus olivaris superior medialis

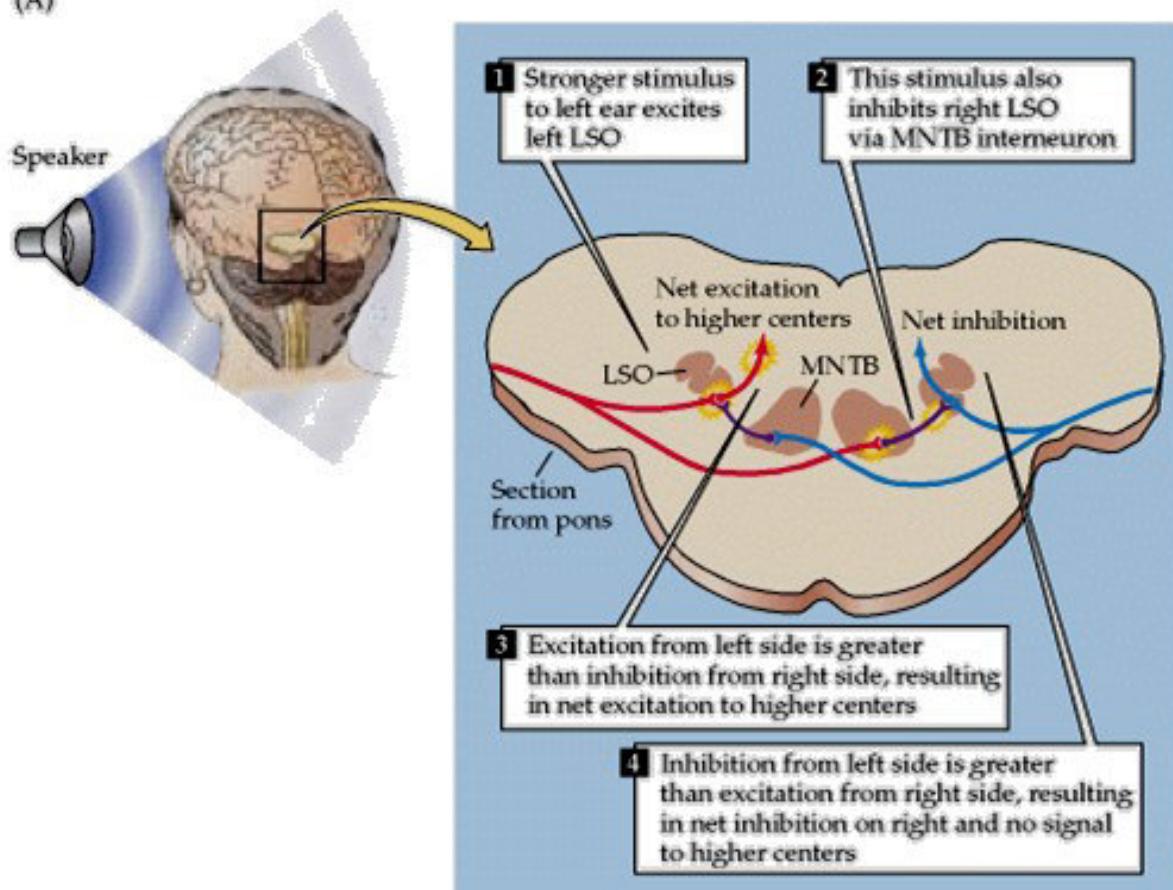
Lokalizace zvuku na základě analýzy časového zpoždění

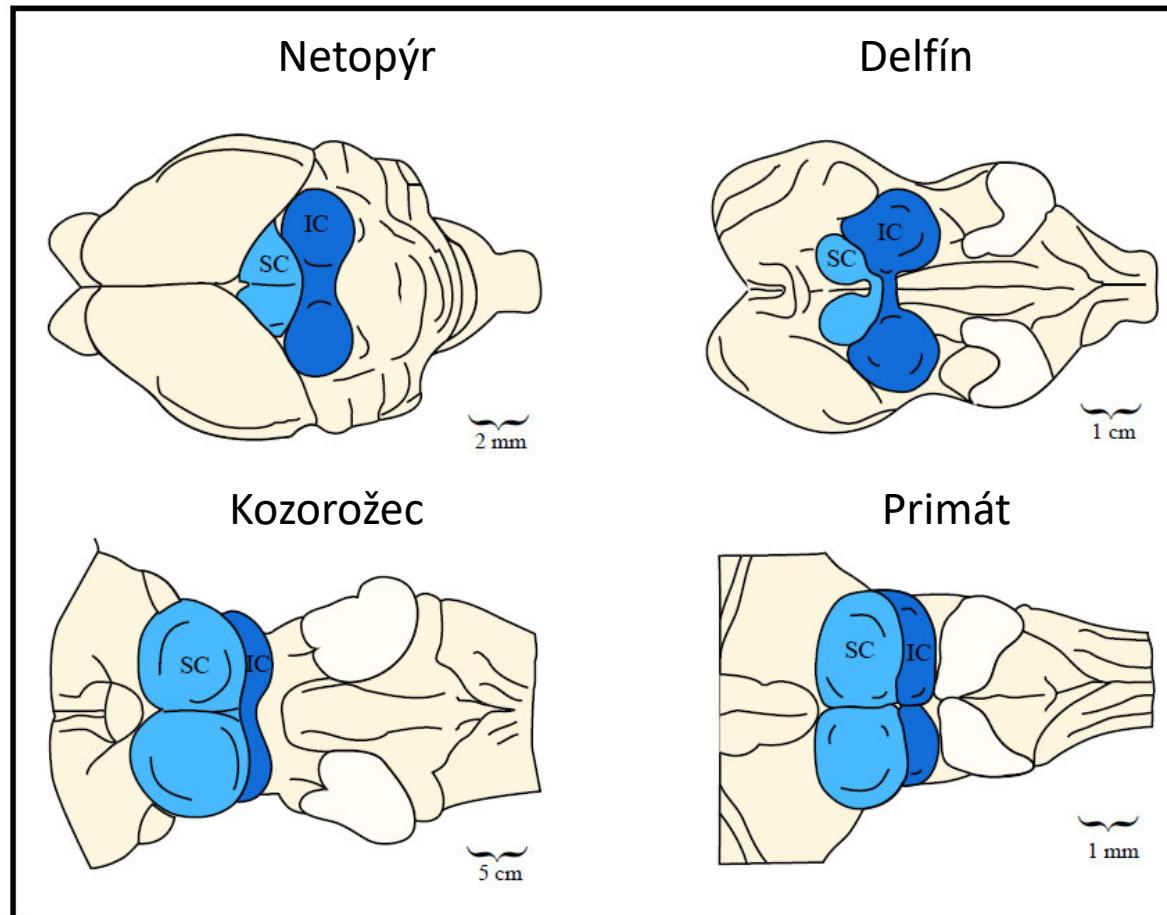
Nucleus olivaris superior lateralis

Lokalizace zvuku na základě analýzy intenzity

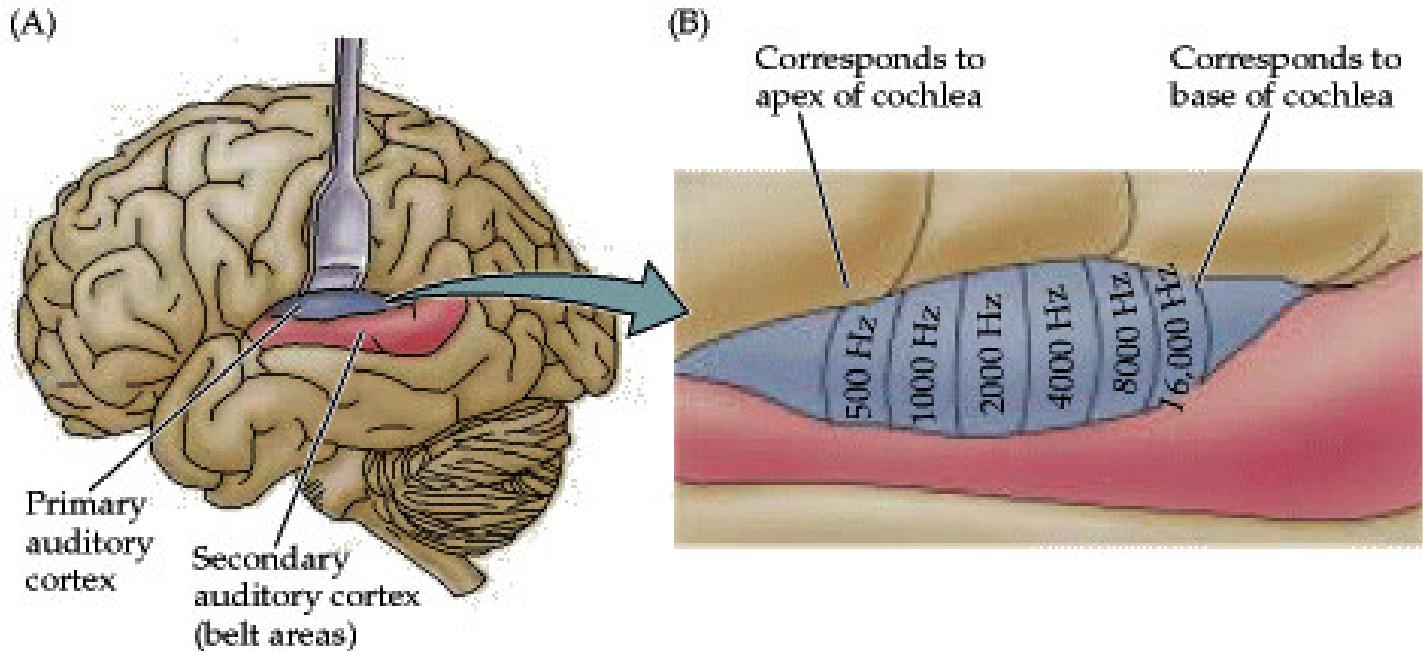
(A)

Colliculi inferiores u různých živočichů

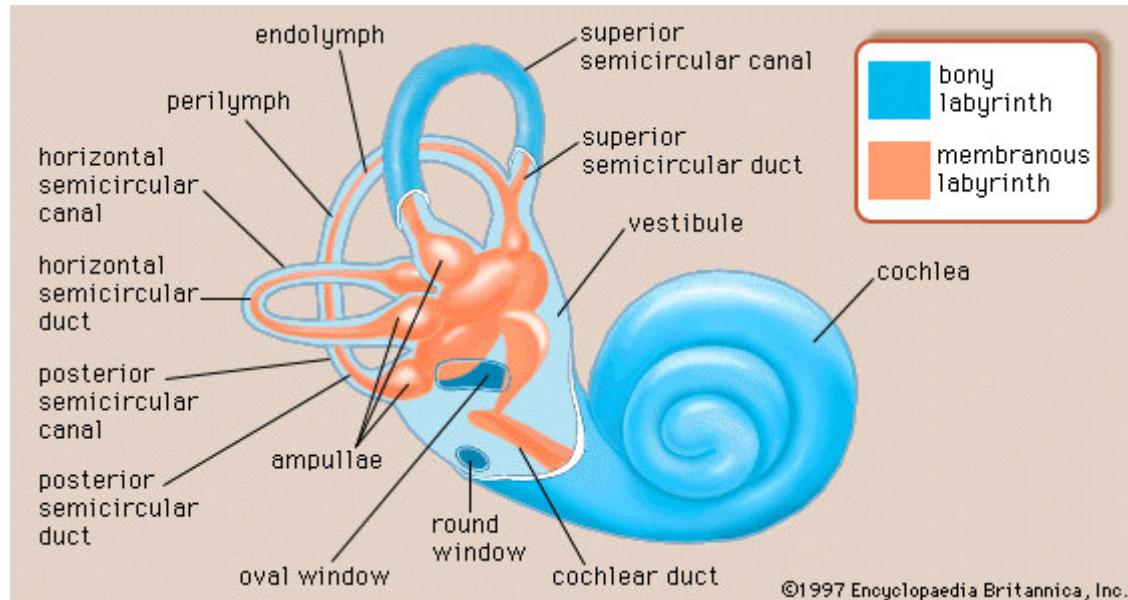

Sluchový kortex

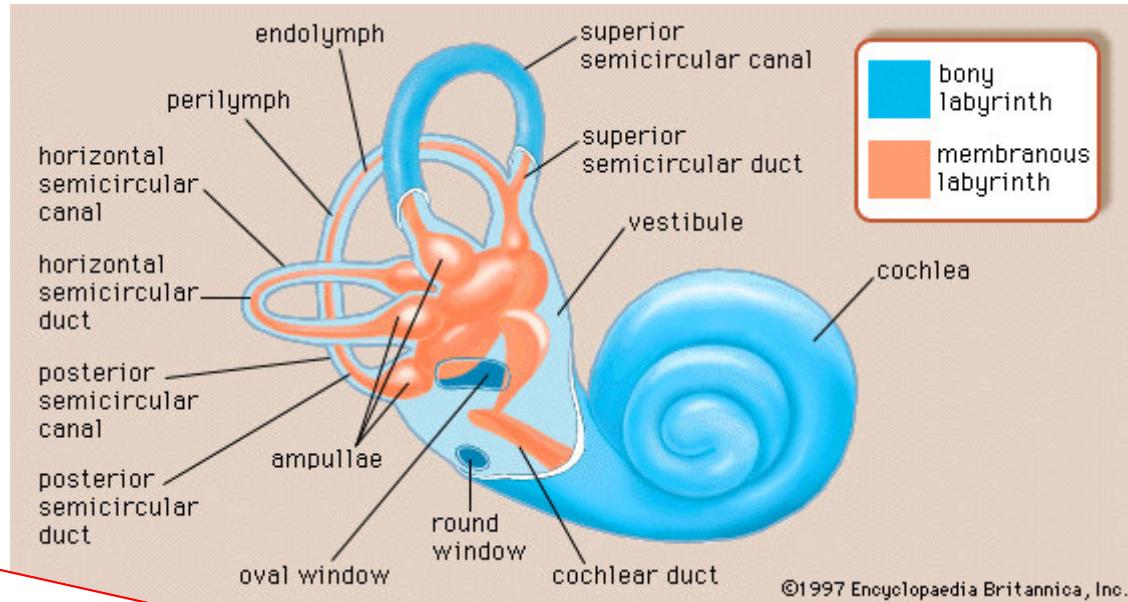
Vestibulární systém

- Anatomická lokalizace
- Vláskové buňky
- Informace o poloze
- Informace o zrychlení
  - Lineárním
  - Úhlovém

Vestibulární systém

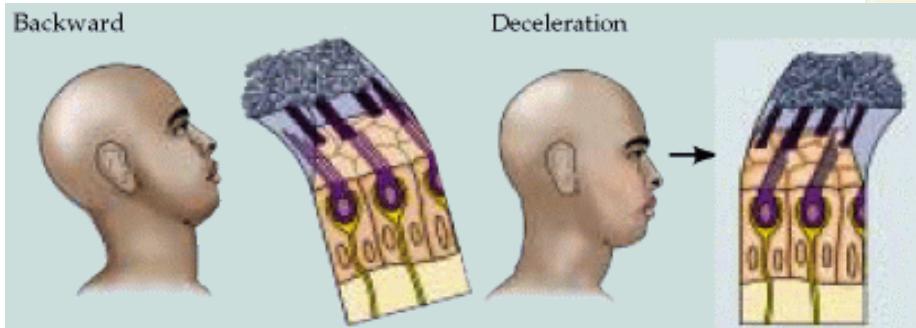
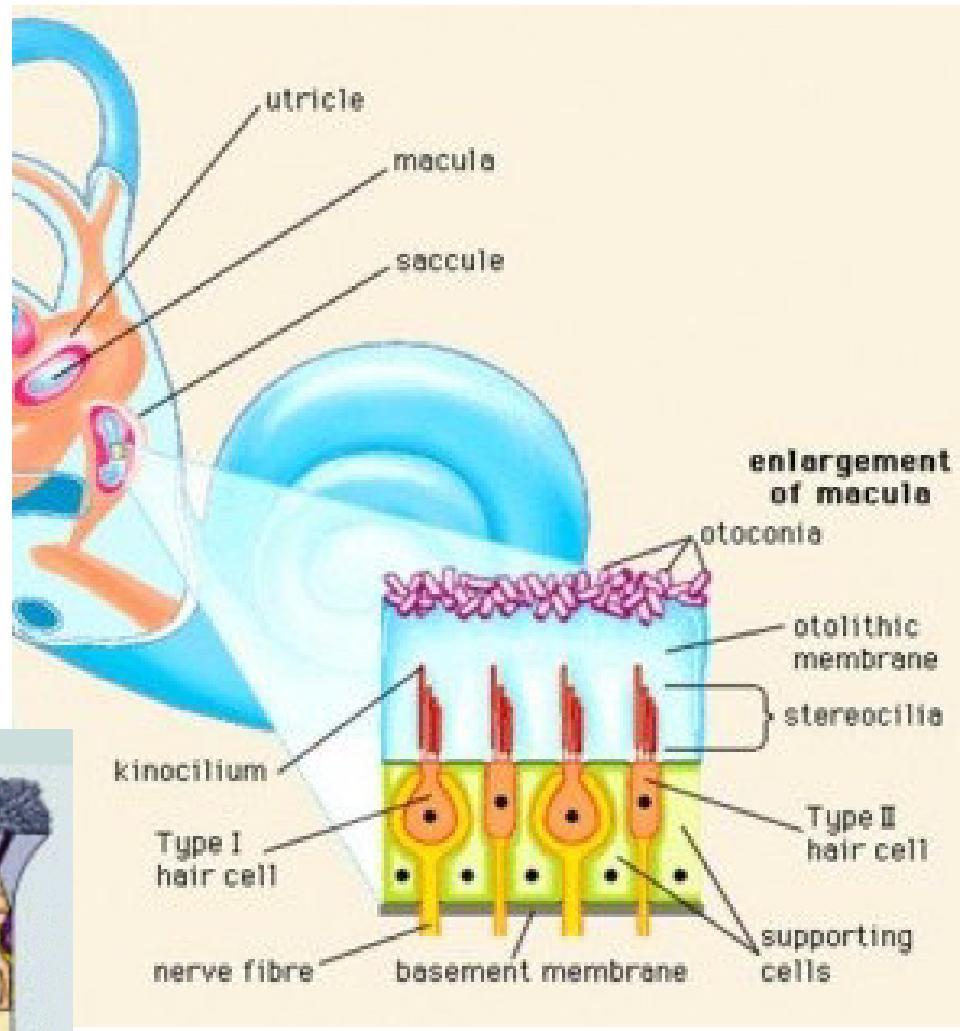
- Anatomická lokalizace
- Vláskové buňky
- Informace o poloze
- Informace o zrychlení
  - Lineárním
  - Úhlovém

*Udržování rovnováhy
Modifikace svalového tonu
„Udržování rovnováhy“ pohledu
Vestibulookulární reflexy (VOR)*

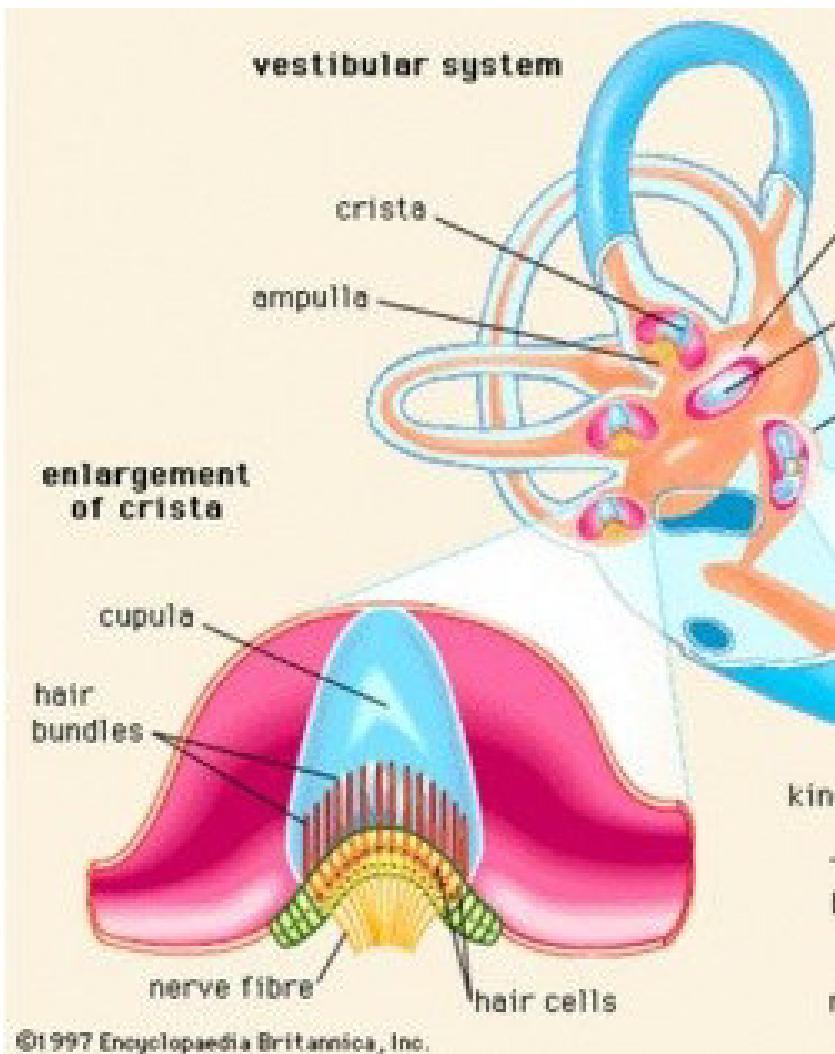
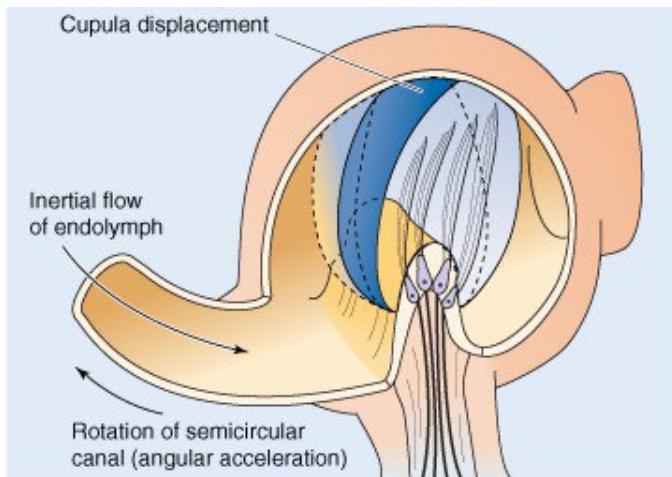
Informace o poloze a lineárním zrychlení

- Macula
  - Krystalky CaCO_3
- Utriculus
  - Macula horizontálně
- Sacculus
  - Macula vertikálně

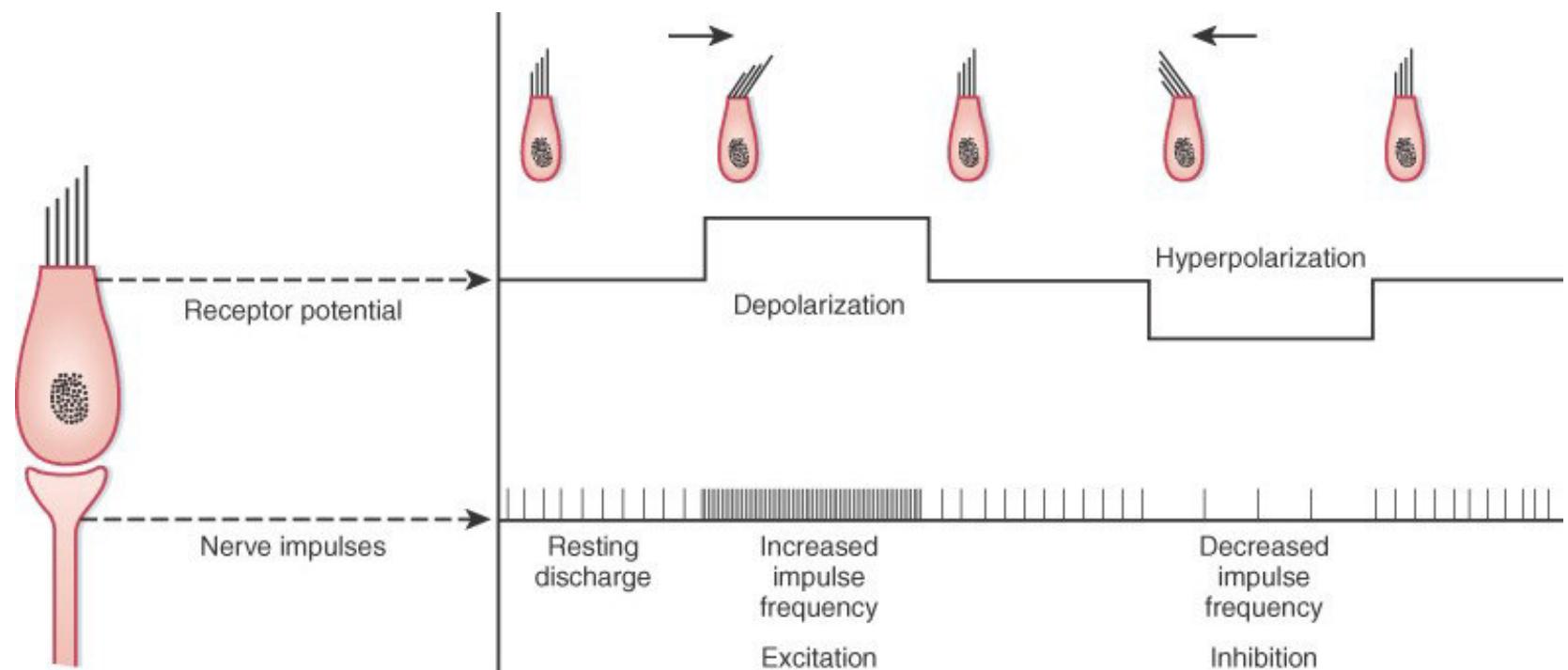
Informace o úhlovém zrychlení

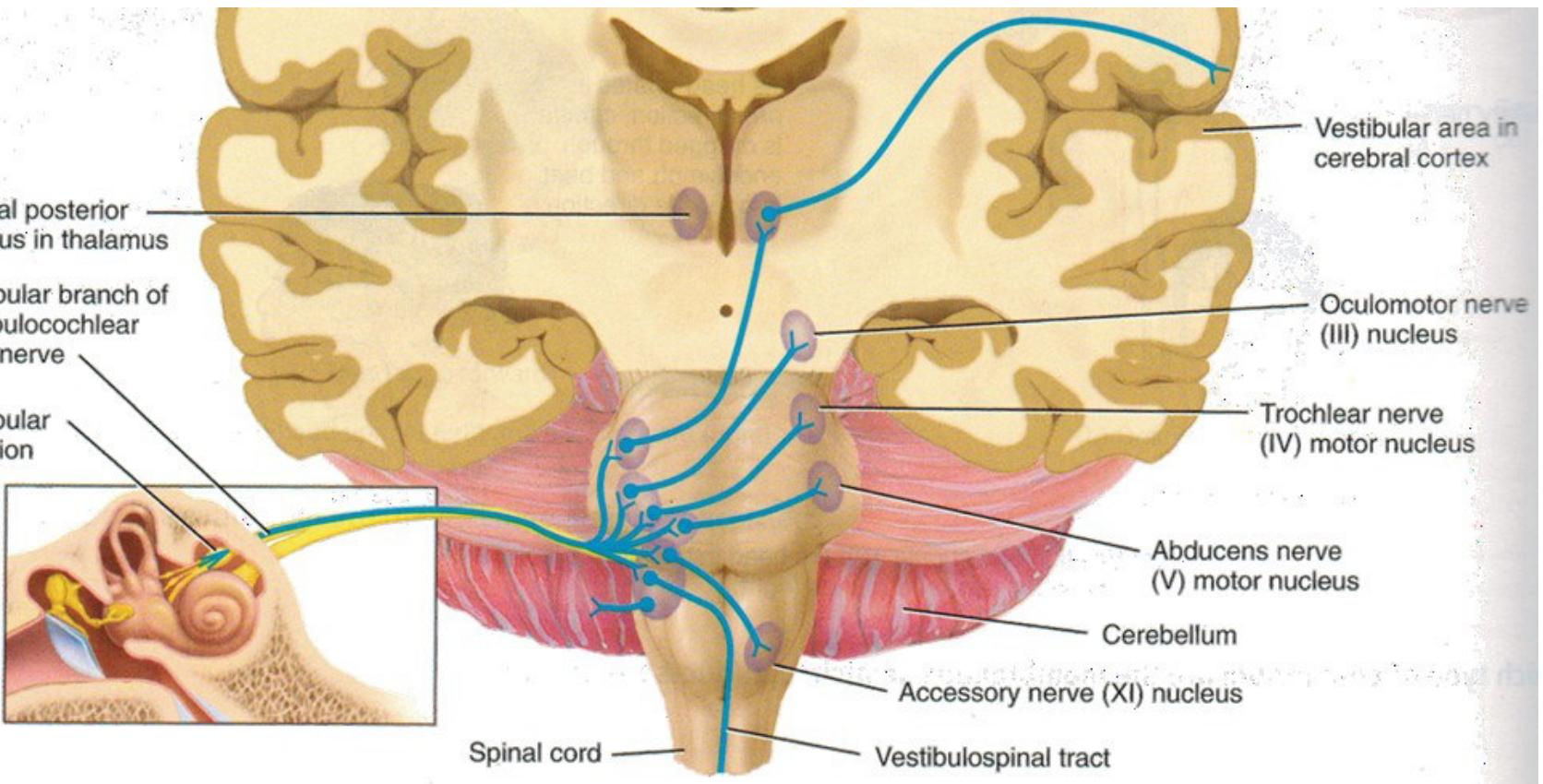
- Ampulla
- Semicirkulární kanálky
  - Horní
  - Horizontální
  - Zadní

Mechanismus

- Ohnutí směrem k dominantní kinocilii
  - otevření mechanicky aktivovaných K⁺ kanálů – depolarizace
- Ohnutí směrem od dominantní kinocilie
  - uzavření leak kanálů - hyperpolarizace

Vestibulární jádra

Integrace vestibulárních, vizuálních a somatosenzorických informací

Projekce

- Mozeček
- Okulomotorická jádra
- Jádro n. Accessorius – krční svaly
- Thalamus - kůra